

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszaki egyesült
vasúti pályájában.
TELEFON-SZÁM: 157.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
Kisfaludy-utca 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1916.

Főszerkesztő
Stauber József.

Kedd, május 9.

Elfoglalt olasz
támaszpont.

Budapest, május 8. (Hivatalos.)
A főhadiszállás jelenti:

Orosz- és délkeleti hadszíntér:

Lényeges esemény nem történt.

Olasz hadszíntér:

A görzi hídfő egyes részét és a San-Martinó területe tegnap időnként élénk ágyutüz alatt állottak. Ennek a helységnek Tenysloniatól nyugatra az ellenséges állás egy részét hatalmas aknarobantással elpusztítottuk, miközben az olaszok nagy veszteséget szenvedtek. A Monte San Michale északi lejtőjén csapataink elfoglalták az ellenség egy kis támaszpontját. Repülőink a Chiprus melletti táborra (Cormonstól dényugatra) nagyszámú bombát dobtak. A tiroli keleti arcvonal több szakaszan és Rivánál élénkebb ágyúvarrásra került sor. A motor altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

A 304-es magaslat
elfoglalása.

Berlin, május 8. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Az utolsó napokban a Maasbalpartján, főként vitéz pomerániaiak által nagy nehézségek közepette, de mérsékelt veszteség mellett végrehajtott hadműveletek sikerrel jártak. Az ellenség legmakacsabb védekezése és bosszúellenátadásai dacára a háromszáznegyvenmagaslat északi lejtőjén a francia árokrendszert elfoglaltuk és vonalunkat egészen magára, a magaslatra toltuk előre. Az ellenség rendkívül súlyos véres veszteségeket szenvedett, úgy hogy sebésületlen foglyokban már csak negyven tiszt és ezerkettőszáznyolcvan főnyi legénység jutott kezünkre. A Mort-Homme nyugati lejtőjén lévő állásaink ellen erőink megosztása végett intézett előtörései alkalmával is súlyos veszteségei mellett visszavertük az ellenséget. A keleti parton, Tniomout major mindkét oldalán elkecseregett harcok fejlődnek, amelyekben az ellenség a majortól keletre csapatainkkal szembe egyebek között négerket vetett a küzdelembe. Az ellenség táma-

dása összeomlott, háromszáz emberét elfogtuk. A vázolt harcok alkalmával további friss francia csapatok harcba vetését állapítottuk meg. Az ellenség e szerint Maas területén, ha a teljes kiegészítések után másodsorú tűzbe vitt csapatrészeket is beszámítjuk, ötvenegy hadosztályt használt fel, vagyis bőven kétszeresét a mi oldalunkon a támadók oldalán eddig harcba vitt csapatoknak. A többi arcvonalon sikeres

repülő harcokon kívül, amelyek Tniopwal és Flirey környékén folytak le, nincs különösebb jelenteni való. Két francia kétfedelű a Cote de Froid-tere fölött letolult légi harc után égve lezuhant.

Keleti és Balkán hadszíntér:

A helyzet általában változatlan. Legfelsőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Németország sikere.

Arad, május 8.

Vesztett osztagja van az ententének: legszebb reményei, magasan lobogó tervei vérzetek el. A német ezuttal nem gránátjaival ölt, hanem az okosság és a becsületes szándéknak kristálytisztán megnyilatkozó szavaival. A német válaszjegyzék Amerikában nem tévesztette el hatását. Az Egyesült Államok félhivatalos távirati irodája teljes határozottsággal jelenti ki, hogy a mennyiben a válaszjegyzék szövege azonos azzal, mint a mely a hírlapokban megjelent, az az Egyesült Államok kormányát ki fogja elégiteni. Más jelentések szerint az amerikai háborús pártban a válaszjegyzék hatása alatt szakadás állott be. Az egyik rész azokból áll, a kik belátják, hogy Németországnak engedményei után Amerika beavatkozásáról nem lehet szó és hogy Angliától joggal el lehet várni, a népjogoknak azt a tiszteletét, a melyet Németország megadott; a másik párt most is háborút akar, hogy — háboru legyen. Ezeket kétségtelenül nem egészen platonikus vonatkozások kötik az entente-hoz, a mely Amerikában ép úgy nem sajnált költetni a hangulatkeltés finanszírozására, mint a többi semleges államban.

Minden jel arra mutat, hogy ezek kevesebben lesznek az Egyesült Államok között. Mégha Woodrow Wilson, az Unió elnökét is ezek közé számíthatók: a többség nem kereshet minden áron ürügyet egy háborúra, amelyre nincs ok és még kevésbé van szükség. Németország föltételhez kötötte ugyan az amerikai követelés teljesítését, de azért ezt végrehajtotta, anélkül, hogy bevárta volna Amerika megnyilatkozását e föltétel dolgában. A föltétel pedig annyira bekapcsolódik az amerikai jegyzék szellemébe, hogy azt Amerikanak szinte lehetetlen elhárítani. Ha Ame-

rika a tengerek szabadságának követel védelmet Németországtól, akkor nem kötelessége ugyanennek a szabadságnak respektálását megkövetelni Angliától? Mihelyt ezt nem tenné: ez nyílt színvallás lenne arról, hogy az európai háboru kérdésében nem pártatlan s mihelyt ez megtörténnék, az már szinte egyértelmű lenne a háboruba való beavatkozással.

Habzó ujságoikkal és diplomaták epés nyilatkozataival mutatják, hogy a válaszjegyzék Németországnak hatalmas diplomáciai sikerét jelenti. A helyzet, amely Németország és Amerika között a végsőki kiélesedettnek látszott, ezzel újra nyugvópontra jutott és óráról-órára nő a valószínűsége annak, hogy a két állam ügye békés elintézésre kerül. A várakozások, amelyek új szövetségeset láttak az amerikai köztársaságban, zátonyra jutottak és a rosszul számítók már beismerik csalódásaikat.

A diplomáciai kudarcokkal párhuzamosan a harctéri remények is letöredeznek. A verduni harcokban a németek elfoglalták a 304-es magaslatot, azt a támaszpontot, amelyet a francia újságstratégák fölényes hangon megvívhatatlannak jelentettek ki. Ez a siker könnyen sietteteti a németeknek szívós, percről-percre kiszámított és egyre fokozódó erejű offenzívájának menetét és a hadsereg, amely eddig csak nehéz vállalkozásokat ismert, de lehetetlent nem, kicsikarja a kitűzött célt, a végső győzelmet.

Azok, akik olyan sokat építettek az amerikai beavatkozás lehetőségére, bizonyára tudták, hogy miért kelne el az olyan nagyon az entente-nak. Ha olyan rendületlenül biznának a maguk győzelmében, mint azt saját maguknak is nazudni szeretnék, nem vártak volna olyan nagyon a német-

amerikai szakítást. Ez pedig, legalább az eddigi jelek szerint, nem fog bekövetkezni. Vár-e még új, más csodákra a végsőkig kimerült francia, a csalódott orosz és a forrongó Itália? ...

Német győzelem Verdunnél.

— A 304-es magasiat tokozatos elhódítása. — Athelyeztek Petain tábornokot. — Jöjtre a német győzelemről. —
Német tudósítók telefontelephíradása.

Budapest, május 8.

Berlin. A Lokalanzeigernek jelentik Genéből: A németek tértőlalása a 304-es magasiat északi lejtőjén, amit még a legutóbbi Havasjelentés is teljesen kizárnak mondott, keserű kiábrándulást okozott Parisban. Néhány szakkritikus ugyan még a múlt hét elején ramutatott annak a szükségére, hogy ezen a szakaszon át kellene csoportosítani a francia eröket, mert a németek örös ágyuzása nagy réseket ütött a francia vonalakon, Petain félhivatalos biztatásai után azonban elhallgattak a kritikusok, míg vegre a tegnapi Jöjtre jelentés kénytelen volt beismeri hogy a németek az elért jelentékeny sikerüket nagy mértékben ki tudták használni.

Petain a francia centrum parancsnak.

Páris. A Temps jelenti: Petain tábornokot a centrumbell hadseregek főparancsnokává nevezték ki. E seregek a Soisson-tól Verdunig terjedő frontszakaszt védelmezik. Nivelle tábornokot Petain tábornok utódjaként a Verdun körüli hadsereg parancsnokává nevezték ki.

Nagyobb arányú német offenzíva készül.

Genf. A francia lapok alig leplezett idegességgel és aggodalommal írják a németeknek a 304-es magasiatnál elért sikereiről. A Nouvelliste jelentése szerint a németeknek halálánul heves ágyuzás után sikerült elfoglalni a 304-es magasiat északi lejtőjének egyes lövészárkait. A nagykaliberű bombák teljesen felszakították itt a talajt, úgy, hogy a franciák nem maradhattak tovább állásaikban. A magasiat ágyuzása — írja tovább a Nouvelliste — tovább tart, még pedig, ha ugyan lehetséges, még nagyobb hevességgel. Az Echo de Paris szintén azt jelenti, hogy a 304-es magasiat ágyuzása este még hevesebb lett és ebből egy nagyobbarányú német offenzíva kell következnie. Csak a Temps igyekszik letokozni a német siker jelentőségét a inkább az angol front ellen intézett német támadásokkal foglalkozik.

— A németek — írja a Temps — nagy aktivitást fejtenek ki az angol csapatok által megszállott frontrészek ellen. Az ágyuzás általában igen erős, különösen a két szárnyon, Pflkennél, Hoogénál és Ypernnél, valamint a Sommenál Albert és Perne között. Különösen heves a földalatti aknákhoz Lensnél és az északnyugatra, valamint Neuville és Saint Vaast vidékén. Gyalogsági harcok csak Lensnél és Monahynál voltak, de csak kisebb erővel. Megemlékezünk ezekről a harcokról, de még

nem merünk arra következtetni, hogy az ellenség az angol front ellen valóban offenzívára készül.

A 304-es magasiat jelentősége.

Genf. Berthaut tábornok írja a Petit Journalban: Nem tartozom azok közé, a kik a németek verduni támadásait bizonyítatlan, ideoda ingadozó erőfeszítéseknek tartják. Az ellenség támadásai inkább nagyon is logikusak, bár néha nagyon türelmetlenül és tuigyorsan akarták elérni céljukat. Így például a Mort Homme: birtoka mindaddig illuzórius, a míg a 304-es magasiat nincs a kezükben. Eppen ezért az utóbbi helyen elért sikerek nem jelentéktelenek, de még egy-két hónapig eltarthat, a míg ezt a magasiatot egészen megszállhatják.

Francia repülők a Rajna felett.

Basel. Tegnap reggel fél kilenc óra tájban a sundgauri német védőágyuk heves tüzelése törte meg a csendet. A volkensberg-sierenz-isteni vonal lövegei egy óránál tovább szakadatlanul dolgoztak és közben az északi határról áthallatszott a gépjegyzerek kattogása is. Egy hét repülőgépből álló francia légi flotta repült át a sundgauri front felett. A repülőraj a Rajna-vidék fölött cirkált, majd északnyugati irányban eltávozott. Eddig nem tudni, hogy csak teherutakat végeztek-e, mellyel a német csapatmozdulatokat akarták kikémlelni, vagy bombákat is dobtak-e le? Az ellenséges repülőgépek áldozásere német repülők után eredtek.

Jegyzések a negyedik hadikölcsönre.

(Polgári köteleesség az új kölcsonben részt venni.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 8.

Valójában lélekemelő, lelkesítő az a páratlan érdeklődés, az a lelkes áldozatkészség, amellyel az ország egész lakossága, kicsinyje, nagyja, megényje, gazdagja igyekszik a hadikölcsön jegyzésével bizonyítani hazafias érzését, a háboru nagy ügyének megértését. A több mint két hétre terjedő eddigi jegyzési időnek eredménye — a jelekből ítélve — a várakozást messze fölülhaladja és kétségtelenné teszi, hogy az országban mindenütt megnyilvánult lelkes jegyzési készség a hátralévő 18 jegyzési nap alatt magával fogja ragadni azokat is, akik egyik-másik okból nemzetünk lélekemelőben nagyszerű gazdasági erőfeszítésében eddig részt nem vehettek.

Főpapságunk, főuraink, a pénzemberek, az egyházi javadalmak, alapok, egyesületek, pénzüntézetek és vállalatok hatalmas összegekkel szerepelnek az első tétidő eddigi jegyzéseiben és bizonyára a még hiányzó is ki fogják venni részüket az áldozatot nem, de egyenesen hasznót jelentő köteleesség teljesítéséből a következő hetek folyamán.

A hitbizományok megterhelésének megengedése, valamint jelzálogkölcsönök kedvező feltételek mellett való felvételének lehetővé tétele a hadikölcsön jegyzésének céljára hatását természetesen csak a következő jegyzési tétidőben fogja éreztetni és nem férhet kétség hozzá, hogy a földbirtok hagyományos hazafias áldozatkészségéről fényes bizonyítást fog tenni. A katonai szállítók a negyedik osztrák hadikölcsönre igen jelentékeny összegeket jegyeztek és joggal várható, hogy

e megduzzadt pénztörés a magyar hadikölcsön felé is bőségesebben fog ömleni, mint eddig.

A külföldi jegyzések növekvő száma egyre fokozódó érdeklődésre mutat. A vidék megmozdulása, bár országsszerte folyamatosan van, de önértéketleg erejét igazán csak a következő hetekben fogja kiadni.

A még rendelkezésünkre álló jelentékeny idő lehetővé teszi, hogy minél szélesebb körű és minél mélyebbre ható agitációval gazdasági erőnk és hazafias áldozatkészségünk negyedik próbatételét is teljes sikerűvé és e nagy időkhöz mindenképen méltóvá tegyük. Oly csakély összeg az, amellyel, máris részvehetünk e nagy nemzeti tüntetésben, hogy ebből ugyaszólván senkinek sem volna szabad kimaradnia. Gondoljuk meg, hogy e történelmi idők ama tanuitól, akik a front mögött biztonságban élhették át a vérzivataros idöket, az utódok bizonyára számon fogják kérni, hogy vajjon elemi polgári köteleességüknek legalább a hadikölcsön jegyzésével igyekeztek-e eleget tenni?

Aradon ma a következő jegyzések történtek.

As Aradi Első Takarékpénztárnál:
Polgári takarékpénztár r.-t. Temesvár 100,000 korona, Denes Dávid H. 75,000 korona, Benkó Endre 50,000 korona, Stanger Gusztáv 60,000 korona, Löwy Gyula dr. 60,000 korona, K. Sebestyén Imre 30,000 korona, Hardlicska István 25,000 korona, Kasziner Samu 25,000 korona, Mayer Ferenc 20,000 korona, Szöllösy Kelemen 20,000 korona, Krammer Gyula 15,000 korona, Hutka Máté 10,000 korona, Miklósy Pál 10,000 korona, Singer M. J. 10,000 korona, Hofer Adolf 10,000 korona, Surányi Pál 10,000 korona, Halász Arpád 10,000 korona, Berger István dr. 10,000 korona, Hirschtler Dezső 10,000 korona, Deutsch Márkus és fia 10,000 korona, Balázs Ilonka 10,000 korona, W. J. 10,000 korona, Spitzer József 10,000 korona, Szegedi Bankgyejesület r.-t. 5000 korona, B. R. 5000 korona, özv. Tuil Karolyné 5000 korona, Fucns Márkus 5000 korona, Goldberger Mór 5000 korona, Ungurás Jatta 3000 korona, Spitzer Mária 3000 korona, Weiszberger Ignác 2000 korona, Kismutniki Malonyay Zsigmond 2000 korona, Ungurás Jatta 2000 korona, Havaldá Endre 1000 korona, özv. Boldureán Józsefné 1000 korona, Stern Magda 500 korona, Weiner Karolin 500 korona, Rängeisz Erzsébet 2000 korona, Apró tételekben 1250 korona. A mai jegyzés 643,250 korona. Az összes jegyzés eddig 7,256,050 korona.

Az Aradi Ipar- és Népbanknál ma 7900 koronát jegyeztek. Az összes jegyzés eddig 1.463,900 korona az intézetnél.

A „Victoria” Takaréks és Hitelintézet eddigi hadikölcsön jegyzése 676,350 korona.

Az aradmegyei közkórház megvizsgálása. A belügyminiszterium közegészségügyi főosztályának kiküldöttjeként Aradra érkezett Hajdu Imre dr. közegészségügyi felügyelő, hogy az aradmegyei közkórházban a szokásos szemlést megtartsa. A közegészségügyi felügyelő, akit Zimmermann Károly dr. a kórház igazgató-őorvosa kálauzolt, meglekintette a közkórházat és konstataálta, hogy ott a minden tekintetben rend, tisztaság van. Megelégedéssel látta a kórház saját kezelésében berendezett gazdaságot, ahol a kórházi ételmezés céljaira marhát tartanak és vágnak, disznót hizálnak stb. és ezáltal az ételmezés lényegesen olcsóbbá teszik.

Filippescu a békefeltételekről.

— Az entente nem akar területi hódítást. — Romániának küzdenie kell igényelt területeiért. — A balkáni helyzet. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, május 8.

Bukarest. Filippescu most nyilatkozott először a helyzetről, Oroszországból való visszaterése óta. Mint a Pester Lloyd jelenti Filippescu pártjának krajovai kiubbehyisegeben kijelentette, hogy szentül meg van győződve az entente győzelmében. Ez a győzelem, azonban nem lesz túl nagy. Az ententének nincs is nagyszabású győzelemre szüksége, miután nem térhódításokért, hanem csak a nemzetközi igazságot küzd. Az entente eleget követel Belgiumért és Szerbiáért. Követeli Bizsaz-Lotharingiát Franciaországnak, Oroszország részére csak nagyon keveset kíván többet, mint amennyit Ausztria Magyarországnak önként akart adni. Oroszország a tengerszorosok használatát követeli. Ezen feltételek alatt Németország mindjárt megkötheti a békét. Romániának, Filippescu nevére szerint, meg kell nyelnie az entente jóindulatát és azokat a területeket, amelyekre igényt tart, saját magának kell elhárítani, ha ugyan hasznát akar húzni a viaghaboruból.

Pasics a békéről.

Pétervár. Pasics szerb miniszterelnök a sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy meggyőződése szerint a szerb csapatoknak görög területen való átvonulását kedvezően meg lehet oldani. Szerbiának most százötvenezer főnyi kőpíhent és újjászervezett hadserege van. Végül kijelentette, hogy a szövetségesek mértékadó politikai személyiségeinek véleménye alapján mondhatja, hogy a Balkánon széleskörű új kilátások nyílnak. Lehetséges, hogy a háborúnak az őszszel vége lesz.

A Balkánon semmi sem változott.

Bern. Herbetle az „Echo de Paris“-ban a következőket írja a balkáni kérdéstről: Bár elmúlt már egy tél azóta, hogy Sarraill tábornok megkezdte a szalonikii sánctábor elkészítését, a probléma feltételei azóta sem változtak. Bulgária ma még éppen olyan erős ellenségünk, mint decemberben volt. A bolgárok és a németek közt való állítólagos egyenlőségek és a bulgáriai állítólagos zendülésekről szóló hírek csak legendák. Ma épp úgy, mint azelőtt, csak katonai eredményekkel lehet a Balkánon politikai követeléseket elérni. Ha Bulgáriát legyőznék, hamar esendősekké válnának a németek is Bukarestben, Athénben és talán Konstantinápolyban. Még azonban nem hoztuk meg Szerbiát és Ferdinánd király diadalmaskodhatik, mísem használnak itt a poitizációk, a poitizációk és a reménykedések. A Balkánon semmi sem változott.

Angolok és németek találkozása Szalonikininél.

Bern. A Times jelenti Szalonikiból: Miután a havazás megszűnt, a határon az apróbb esatározások ismét megkezdődtek. Az

ágyazás mindkét oldalról egész napon át tart. A front jobbszárnyán angol és német előőrsek ma jutottak először érintkezésbe.

Viszály Venizelosz és az angol követ közt.

Zürich. A svájci távirati iroda jelenti Szalonikiból: A legutóbbi napokban több szállító gőzös szerb csapatokat hozott ide Kortuból. A szerb csapatok szállítását mindaddig fogják folytatni, amíg Kortuból az újra feltegyverzett összes szerb csapatokat a szalonikii frontra nem viszik. A szerbeket Szaloniki környékén két faluban helyezik el. Venizelosz és Eliot angol követ között feszült a viszony, mert Venizelosz az angol részről propaganda céljaira rendelkezésre bocsátott összegeket nem úgy használta fel, mint a nagy azt az angolok óhajtották. Az angol követ ennek következtében meg is tagadta támogatását a szerb csapatoknak Görögországon át való szállításának Franciaország által javasolt és Venizelosz által támogatott módjától.

EGYESÜLETI ÉLET.

Kintzig János a Patronázs Egyesület elnöke.

Az Aradi Vörös Kereszt Egyesület

Arad, május 8.

Nagy érdeklődés mellett tartotta meg vasárnap d. e. 10 órakor az Aradi Patronázs Egyesület évi rendes közgyűlését a városnázsa tanácstermében. közgyűlésen Köller János ir. táblabíró elnököt és megjelentek ott Ruffy Pál dr. min. tanácsos, az országos gyermekvédelmi ügy vezetője, Tau er Vilmos dr. egyetemi tanár, a Lábán Lajos dr. nagyváradi ítélő táblai elnök.

A elnök kegyeletos szavakban emlékezett meg az egyesület felejthetetlen elnökének Urbán Ivánnak bárónak elhatálozásáról és a közgyűlést megnyitotta.

A közgyűlés tudomásul vette Keller Lajos egyesületi főtitkar ügyes és tartalmas évi jelentését, majd az 1915. évi számadást és 1916. évi költségvetést, melyeket Povászay Soma pénztárnok mutatót be.

Kovács Vince méltatva Urbán Iván báró volt egyesületi elnök hervadhatatlan érdemeit, javasolta, hogy bízzák meg a választmányt a volt elnök érdemeinek alkalmas és méltó módon való megörökítésével. Az indítványt egyhangú lelkesedéssel elfogadták.

A tisztikar a választmány mandátuma lejártyán, elnök tisztviselő társai nevében is megköszönve az eddigi bizalmat, az elhatálozás folytán megüresedett elnöki tisztségre javasolja megválasztani Kintzig János Arad sz. kir. város főispánját.

A közgyűlés a javaslatot lelkesedéssel fogadta el az új elnököt küldöttség hívta meg a közgyűlésre a annak megérkezésteig a közgyűlés szünetelt. Rövid várakozás után megjelent Kintzig János s elfogadva elnöki székét megköszönve a megajlaltatott bizalmat, igérete,

tett, hogy elődje nyomdokain haladva, a patronázs ügyet teljes erejével a szava egész melegével támogatni fogja.

Ezután Laitner ernő dr. javaslatára a volt tisztikart és választmányt újból megválasztották, csupán a megüresedett védnöki tisztségek lettek betöltve és pedig: bellusi er. Baross Ferencné özv. báró Urbán Ivánné, bellusi Baross Ferenc dr. főispán és Lábán Lajos dr. nagyváradi kir. táblai elnök személyével. Ezután megleghangú a gyermekvédelem észinte igaz szeretet érzelműl áthatott barátság beszédben Ruffy Pál dr. min. tanácsos, valamint Halász János üdvözölték az újonnan megválasztott elnököt, aki megköszönve az üdvözlést, a gyűlést berekesztette.

SPORT.

+ Labdarugó mérkőzés. Az AAC. Török Gábor-utcai pályáján, amelyet a háború hosszú esendre kényszerített, néhány hét óta ismét eleven az élet. Az Aradi Munkás Testedző Egyesületnek sikerült hadimunkát végző aradi gyárak fiatal munkásaiból ismét csapatot kiállítani és ez a csapat egymásután adja bizonyosságát annak, hogy a hőkezők híres szép aradi mérkőzéseit megközelítő sportéletet ad a közönségnek. Vasárnap a vidék elismert legjobb csapatával, a Kinizsi Sportegylettel mérték össze erejüket az aradi munkások. A jemesvári Kinizsi most hátról-hétre a fővárosi csapatok ellen játszik és legutóbb eidöntetlenül játszott az első osztályú 33-asokkal. Az aradi munkás csapat csaknem egyenrangú ellenfele volt a Kinizsinek és bárna végül 4:1 vereséget szenvedett, ez az eredmény csak az aradiak balzsamozásának köszönhető. A mérkőzést szép közönség nézte végig. Előzőleg a második csapatok mérkőztek. Eredmény 1:0 a Kinizsi javára.

+ Az Aradi Torna Egyesület dísztor-nája. Vasárnap délután igen szépezzamu s intelligens közönség jelenlétében zajlott le az ATE háborús dísztor-nája, melynek tiszta jóvadelmét az aradi Vörös Kereszt Egyesületnek ajánlotta fel a tornaegylet. A dísztor-nát pont fél öt órakor a tornaegylet felvonulása nyitotta meg. Felvonulás után Lóca Rezső h. polgármester, az ATE. elnöke üdvözölte a megjelenteket és lelkesítő szavakkal fordult a közönséghez, hogy pártolják a sportot, testedzést, mert ma mindenkinek szüksége van az edzett testre. A mai háborús viszonyok folytán mindenkinek szüksége van az erőre és kitartásra! Először az ATE. kisgyermek (6—10 éves) kisluk, kis lányok kedves alapgyakorlattal mu tkoztak be. Ezután a polgári leányiskola IV. osztályu növendékeinek igen szép és kiváló sikerű zenés szabadgyakorlata következett. Az egyes gyakorlatokat a közönség tapsal honorálta. Szép volt az ATE. férficsapatának labot gyakorlata, majd az ATE. hölgyesapatainak svéd padokon bemutatott torna száma aratótt sikert. Az ATE. férfi csapatának lögyakorlatai után ismét női csapat mutatott kitűnően sikerült zenés labotgyakorlatokat. Végül a férficsapat a korlátos végzett pompás gyakorlatokat. Az egyesület vezetősége egy szép csoporttal lepte meg Kopp Erzsébet tanárnőt, az ATE. hölgytornászainak vezetőjét s megköszönve neki táradtságot nem ismerő lelkes munkáját. A dísztor-na sikere érdekében igen sokat táradtak Kopp Erzsébet és Molnár orsz József művezetőkön kívül Nadray Aurai, Kopriva Vince, Danhoff Sándor, Erdélyi Ferenc és Henninger Sándor.

Senki ne maradjon el a nemzeti körönsön aiairónak hadseregéből.

IRODALOM ES MŰVESZETI.

Odette.

(Franceska Bertini filmbemutató az Uranában.)

Arad, május 6.

Budapest művészi szenzációja kétségtelesen az a film volt, melyet a Royal Apolló tiznapon keresztül zeuteit ház mellett mutatott be. Sardon Vicorien néres Odette-je került megfilmesítve a közönség elé. A mélyesges, egész életsorsot megtoraitó szenvedélyek forradalmi dala ez a dráma. A szerelemnek és szenvedélynek sötét tragikumu telhője lebeg a hősnő felett s amikor elváharzik előtünk ez a páratlan szépséggel teljes, megrázó tragédia: úgy érezzük, hogy ez a színjáték ezuttal több volt, mint rendszeren, belemarkolt a szívünkbe, leiszabauította érzéseinket és a fájó részvétnel egész melegét váltota ki belőlünk. Az életet a maga elbűvölő közvetlenségével, az életnek egy villámszerű epizódját a maga bűvös erejével láttatta meg velünk a szerző. Hiszen Sardon nagy mestere annak, hogy az embereket ott fogja meg, ahol legkönnyebben nyílik meg az érzések forrása, ott bilinosel meg a cselekménye és tragikuma, ahol legjobban fáj, az Odette-ben valóságos művészettel vannak ezek a pontok kikeresve.

A film címszerpét egy közismert szépségű és tüneményes tehetséggel megáldott művész: Franceska Bertini játssa. Ha visszaidézzük az olvasó emlékezetébe a „Za la Morte” című képet, melyben ez a nő oyat produkált, amelyhez hasonlót színész nő még nem teremtett meg: igazán felesleges az ő művészetéről akár csak egy szót is ejtenünk. Hiu volna minden szó, üres, kopott és agyonvert irasisokkal nem lehet leírni a színész nő kvalitásait. Hogy tüneményes szépségű, hogy elragadó bájjal van megáldva: ezt mindenki tudja. Amde mindenki érzi, hogy ebben a képből az érzelmeknek olyan hódítón szentes skatnyát érzekelteti meg, ez a művész nő, hogy kivételos szépsége a nagy művészi tudás és játék mellett szinte eltorpál.

A szinte óriási anyagi áldozatot hoz, amikor közvetlenül a budapesti bemutató után megajándékozsa közönségét azzal a műelvezettel, melyet ez a film mindenkinek nyújt. Hisz ezzel szemben csak az az egy szerény kérelemmel van, hogy a közönség szigoruan ragaszkodjék az előírt utasításokhoz, mert másképen nem lesz lehetséges a kép bemutatására kíváncsi nagy tömeget kellő figyelemmel és gondossággal elhelyezni.

* A rezervista kadet — az Apollóban. Lehár Ferenc muzikája ma ismét felcsendült az Apolló erkaszterében s a vásznonapon a legszebb s legnagyobb koncepciójú háborus dráma: A rezervista kadet emlékezetes filmje pergett le. Az Apolló-színház nézőterére visszatér az a telkes hangulat, amely oly feledhetetlenül tette a rezervista kadet régi bi előadásait. Az olasz harctér szikiás vidékét az ezer és ezer hős védőjével s a cselekmény lírai részleteivel együtt ismét élénk varázsolta a szinte történelmi értékűnek mondható film, amelynek, ellenére annak, hogy most már harmadszor kerül vetítésre az Apollóban, óriási volt a sikere. Holnap, kedden megy utoljára a kép.

* Asta Nielsen-esték az Apollóban. Szerdán és csütörtökön Asta Nielsen játssa az Apollóban. A nevelt leány című dráma főszerepét kralja azzal a mélyesges drámai erővel,

amely egyéniségét jellemzi. A film az első-rangu képek közé tartozik.

* Kiváló ujdonságok Kerpel kölesonknyvtárában és zeneműködösöngőjében. 189

Orosz készülődés a roman határon.

Harcok a Col di Lanán. — Olasz csapatok új felszerelése.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, május 8.

Budapest. A Pester Lloyd tudósítója jelenti a sajtónadiszállásról: A román sajtóban azt, a valószínűleg importált hírt közlik, hogy újból Besszarabiába várják a cárt, másrészt nem ismeretlen az sem, és nem tartják titokban, hogy az oroszok a roman határ közelében kiépítik állásukat. Ezt már az oroszok nem először teszik meg. Az tény, hogy az egész északkeleti fronton nagy nyugalom uralkodik. Az oroszok, akik tudatában vannak annak, hogy az osztrák-magyar front, különösen itten igen erős, hosszabb idő óta semmi olyan vállalkozást nem kísérelnek meg, amely túl menne egy felderítő támadás keretén.

Az olasz fronton különösen az Isonzónál a legutóbbi huszonnégy órában igen élénk tüzelés folyt. Az olasz tüzéség különösen élénken tüzelt Görzre. Tiroiban is élénk tüzéségi tűz volt az egyes szakaszokon. Az olasz útegek nehéz tüzeiket különösen a Riva körüli területekre külték. A Col di Lanán az olaszok mióta egy császár vadász csapat aknak által elpusztított árkaikat kiürítette, újból heves támadásokat intéznek az osztrák-magyar támaszpont és a Col di Lana lejtője ellen Monte Lief felé. Az összes támadásokat kivétel nélkül visszautasítottuk. Az olasz vezérkar, hogy azt a hitet keltse, hogy a Col di Lana teljesen birtokukban van, ezekről a harcokról állandóan olyan jelentéseket tesz közzé, mintha ők a védők lennének és mi lennénk a támadók. Tegnap különben kivételosen a Col di Lanán teljes nyugalom uralkodott.

Aoi sisak az olasz katonáknak.

Lugano. A Popolo d' Italia szerint az olasz hadvezetőség az összes tegevernemeket, kivéve a carabimereket, a francia hadsereg mintájára vekony acellemezből való sisakkal szereli fel. A háboru tartamara megszüntetik a bersaguerik kalapjának toidiszáteset is.

ZupPELLI a fronton.

Lugano. ZupPELLI volt olasz hadtígyminiszter a frontra utazott, a hol egy parancsnokságot vett át.

A svájci semlegeség.

Bern. A Corriere hosszabb cikkben írja, hogy svájci közvélemény rossz néven veszi, hogy Olaszország az utóbbi napokban a svájci határt nagyon megerősíti. A milánói lap szerint Olaszországnak minden eshetőséggel számolnia kell, mert éppen nem lehetetlen, hogy a középponti hatalmak megértsék a svájci semlegeséget, Olaszország pedig ezt minden

körülmények közt meg akarja óvni. Az intézkedések azonban kizárólag a védelemre vonatkoznak.

Repülő támadás Valona ellen.

Athén. Az athéni „Nea Alitheá” jelenti, hogy a magyar és osztrák repülők megjelentek Valona fölött és a megerősített helyekre és a kikötőkben allomasozó hajókra mintegy háromszáz bombát vetettek. Az áldozatok száma sebesültekben és halottakban meghaladja a százat. Az anyagi kár is óriási. Egy olasz szállítóhajó, melyet a kikötőt bombázó repülőgépek felgyújtottak, elsüllyedt. Ugyanez a hírrés szerint nem felel meg a valóságnak az a hír, hogy a szerb csapatok utolsó töredékét is elszállítottak Valonából, ahol még mindig legalább tízezer lerongyolódott és enes szerb katoná jarkal.

LEGUJABB.

Ejjei 1/3 órai telefonjelentés.

London. Az angol lapok tünyeményos ama véreményeket lejezik ki, hogy Wilson előnök nemelerang jegyzete nem elégti ki, mert az egyik kézzel adott engedelmeyeket a nemetek a másik kézzel visszavonják.

Becs. Az Associated Press jelentését a nemet jegyzek fogadásáról Washingtonban miem jól informált korokban nagy jelentőségűnek tekintik, miután az Associated Press igen közel áll az amerikai külügyi hivatalhoz.

Frankfurt. A Frankfurter Zeitungnak jelentik Newyorkból: az ir lazadok tömeges kivégzése Amerikában a hangulatot nagyon kiélekte Anglia ellen.

Berlin. Az utóbbi napokban az ellenséges külföldön hírek terjedtek el arról, hogy Amerika háborus eseményeiket tett. Iletékes helyről jelentik, hogy csak a hírek nem teltek meg a tényeknek és a hírek forrása kizárólag az ellenséges külföldön keresendő.

Rotterdam. A Rotterdamische Courant szerint eddig százötven halalos ítéletet hozott az angol bíróság az ir lazadok ellen.

Eltéptetés. A király Schreiter Józei huszárezredesét, aradi katonai térparancsnokot ezredessé léptette elő. Mindeműt osztatlan örömöt okozott ennek a meleg színű, humanusan gondolkodó és cselekvő törzatisznek jó megérdemelt előléptése. A térparancsnoki hivatal a háboru alatt számalanszor bizonyította be, hogy a katonai és polgári érdekek harmoniájára nagy súlyt helyez és akik Schreiter ezredessel érintkeztek ezekben az izgalmas munkával telt időkben, azt tapasztalták, hogy előkelő gondolkodásu és konciliáns modoru katonatiszt, aki a reá bizott hataskört a nagy időkhez méltóan tölti be.

Zubovics Fedor kitüntetés. Budapestról jelenti tudósítónk: A király Zubovics Fedor szolgálaton kívüti századosnak az órnagyi címet és jellegét adományozta.

Elsimult az amerikai konfliktus

(Németország elment a legmesszebb határig. — Kielégítő a válaszjegyzék. — Anglia megrendszabályozására kerül a sor.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, május 8.

Rotterdam. Az új pétervári amerikai nagykövet Francis, a Busevija Wjedomosti munkatársának kijelentette, hogy nézete szerint Németország és Amerika konfliktusa Németország engedékenysége folytán elsimítottnak tekinthető.

Nincs ok a szakításra.

Rotterdam. Az Exchange jelenti Washingtonból: Egy magasrangú kormány tisztviselő a német jegyzék dobogóban a következőket nyilatkozta: Németország nagy engedékenységet tanúsított. Ilyen körülmények között nem tudtam, hogy honnan lehetne okot keresni a szakításra. Németország engedékenysége sokkal messzebb ment, amint azt az első jelentések szerint várhattuk.

Angliát a népjogok betartására kényszerítik.

Frankfurt. A Frankfurter Zeitungnak jelenti Newyorkból: A német válasz jegyzék időhatása a háborús pártban történt szakadásban nyilatkozott meg. Néhány newyorki lap azt hiszi, hogy Németország követelése, hogy az amerikai kormány Angliát is a népjogok betartására kényszerítse, teljesen jogos.

A Vatikán a német jegyzékről.

Berlin. A Vossische Zeitungnak jelenti Luganóból: Illetékes helyről jelenti, hogy a Vatikánt a német válaszjegyzék nem kielégítette. A Vatikánban remélik, hogy a barátságos viszony a két ország között megmarad és a világháború meghosszabbítását és kiterjedését el fogják kerülni.

Elfogadják a német jegyzéket.

Berlin. A Wolff-ryökeés newyorki képviselője jelenti szikravirattal: Az Associated Press jelenti Washingtonból e hó 5-iki kellettel: Ma késő este írtékádó helyről kijelentették, hogy ha Németország jegyzékének hivatalos szövege megér az újságtáviratokban közölt nem hivatalos szövegnek, akkor az Egyesült-Államok e jezekben foglalt biztositásokat elfogadják és be fogják várni az ígéretek teljesítését.

Háborúra izgat az amerikai sajtó.

Rotterdam. A New York Herald azt hangoztatja haragosan, hogy Wilsonnak két útja van: vagy rögtön szakít Németországgal, vagy pedig még egy kis ideig várakozás álláspontján marad, hogy Németország abbahagyja-e a törvénytelen és jogon tengeralfutó harcot. Ez azonban nem fog bekövetkezni, tehát sokkal jobb most szítani, mint később. A Journal of Commerce is szakítás mellett ír. A Tribune pedig sürge, hogy Gerardot hívják vissza és Bernstorffnak adják ki az utlevelét. A Chicago Her. azt hangoztatja,

hogy a német panasz jogosulatlan, amennyiben azzal vádolja Angliát, hogy ki akarja éheztetni, — hiszen Németország 1871-ben Párist éhezettette ki, ahol szintén nők és kis gyermekek szenvedtek. A Detroit Free Press azt írja, hogy vasárnap van a Lusitania évfordulója, — emlékezzék Wilson erre!

Nem kerülhet szakításra a sor.

London, május 8. A „Times” jelenti Washingtonból: A német válaszjegyzék lényegében eleget tévén Wilson követeléseinek, a diplomáciai szakítással való fenyegetés bevaltására a sor nem kerül. Wilson ugyan válaszában nem fogja azó nélkül hagyni a jegyzék egyes kitételeit, de a béke megőrzésére való készségeit honorálni fogja. Most a válság mindaddig elültnek mondható, amíg a jegyzék egy más részében való követelése körül újabb harcok fognak keletkezni. Egészen bizonyos ugyanis, hogy sem Amerika nem fogja Angliával szemben Németország kívánságára a kért követeléseket támogatni, sem Anglia nem fog ilyenek megvitatásába belemenni. Ha Németország ezek után visszatér régi háromodrához és ezáltal amerikai állampolgároknak életét veszélyeztetné, ugyanaz a helyzet fog előállni, amilyen volt az amerikai jegyzék elküldésekor. A német-amerikai válság csak fel van függesztve és végleges elintézés csak akkor lesz, ha egyrészt Wilson megelégszik vele, másrészt a németek az abban megjelölt irányt a háború végéig követik. A lap végül polemizál a jegyzékben Anglia szemére vetett jogtalanságok kérdésében.

Tolnay Kornél az aradi gyorsvonatról.

(Kintzig János főispán közbenjárása. — A közigazgatási bizottság a közlekedés javításáért.)

Az Aradi Hozony tudósítójától.

Arad, május 8.

Arad város közigazgatási bizottságának ma tartott ülésén bejelentette Kintzig János főispán, aki az ülésen elnökölt, hogy Tolnay Kornél államtitkárral, a Máv. elnöközigazgatójával ma délelőtt folytatott telefonbeszélgetést az aradi gyorsvonat visszaállítása érdekében és azt az ígéretet kapta tőle, hogy ha csak lehetséges, május végén Arad megkapja a gyorsvonatot. Positív kijelentést az államtitkár nem tehetett, mert ebben a pillanatban még meg vannak azok az akadályok, amelyek eddig is meggátolták a város óhajlásának teljesítését.

A közigazgatási bizottság ülésének napirendje előtt ismét Múlek Lajos dr. tette szóvá a nyári utazási időben még súlyosabban érezhető gyorsvonat hiányt. Felsorolta a májusi menetrendből kiírt adatai alapján mindazokat a vonalakat, amelyekben egy, de ahol két, sőt öt-hat gyorsvonat is van és arra a következtetésre jutott, egyedül Arad az a város, amelyet megfosztottak e től a szükséges közlekedési eszközöktől, noha az aradi vasuti üzemeltetés egyikike a legnagyobbaknak. A kereskedelmi és iparszámára — mondotta — azért írt fel a kormányhoz, hogy Aradot ok-

vetlen kapcsolják be a keleti forgalomba és sajnálatos lenne, ha éppen ennek a városnak kérelmét mellőznék most is, mint azt tették eddig minden alkalommal. Minden város kap valamit, csak éppen Aradot mellőzik, pedig ennek a városnak polgársága mindig áldozatkészségének adta tanujelét. Csak az Anyavédő Egyesület tegnapi alakuló közgyűlésére utal, amely rendkívül imponáns volt, ott voltak a kormány kiküldöttei, de ha mi kérünk valamit, akkor miért nem találjuk őket mellettünk? Ha az üzletvezetés nem tudja visszaállítani a gyorsvonatot, akkor menjen segítségére a város és kérje a közigazgatási bizottságot, hogy legalább az egyik személyvonatot alakítsák át gyorsrá. Kérjük meg a főispán urat, hogy ezt a kérésünket támogassa.

A felszólalás első részére a főispán azt jegyezte meg, hogy a gyorsvonatok járatását első sorban stratégiai szempontok döntik el és ott járatják csak, ahol a harotér azt megkívánja. Arad ebből a szempontból már nem jön számításba, de amíg kellett, a városnak is volt gyorsvonataja.

— A miniszteriumban — mondotta továbbá a főispán — a legjobb akarattal viseltetnek a város kérelmei iránt, arról meggyőződtem. Személyvonatot a forgalomtól elvenni nem lehet, mert ezek amugy is mindig szüfoltan érkeznek Aradra. Allandó érintkezésben vagyok a kérdés megoldása céljából a legilletékesebb tényezővel, Tolnay Kornél elnököigazgatóval, aki épen ma jelentette ki egy telefon beszélgetés folyamán, hogy május 15-ikéig már nem teljesítheti a város kívánságát, de ha csak egy lehetősége lesz, a hónap végéig beállítja a gyorsvonatot. Határozott ígéretet nem tehet, mert ma nem tudja, el lehet-e a még fennálló akadályokat a hónap végéig hártani.

A bizottság és a felszólaló köszönettel vették tudomásul a főispán kijelentését.

A közigazgatási bizottságnak Angel István dr. főjegyző mutatta be az aradi üzletvezetésnek azt az átiratát, amelyben tudomására adja, hogy a kereskedelmi miniszter nem engedte meg egy második hálókocsi beállítását az éjjeli személyvonathoz, mert ez már ugyis túlterhelt tengely számmal fut.

Ugyancsak a főjegyző jelentette, hogy az aradi üzletvezetés átirata szerint az összes vasuti pénztárakat utasította, hogy az elutazó közönséget figyelmeztessék a jegyváltás előtt, melyik irányban szükséges az utazási igazolvány és azt kéri az üzletvezetés, a közigazgatási bizottságtól, hogy ha konkrét esetben a figyelmeztetés elmulasztása tudomására jut, az intézkedéseket megteszi. A bizottság a rendőrséget utasította, hogy a vasuti kirendeltsége révén kísérje figyelemmel ezt a fontos ügyet és ha azt látja, hogy a közönséget a pénztárnaknál nem tájékoztatják, tegyen jelentést.

A bizottság előadójának jelentése említésre méltó eseményről nem számoltak be. Tisch Mór dr. főorvos jelentése szerint a közegészségügyi viszonyok az elmúlt hónapban elég kedvezőek voltak. A vár területen lelépett kitéves tüsz-járványt sikerült az erélyes intézkedésekkel elfojtani.

Minden ötven koronás kötvény jegyzése egy-egy csópp, melyekből milliardok lesznek a hadsereg számára.

Oroszország nem akar gazdasági háborút.

(A német kereskedelmi összeköttetés fenntartása a háború után. — Oroszország Románia ellensége.)

Távirati tudósítás.

Bukarest, május 8.

Az „Utro Rossi“ jelenti: A moszkvai zemsztvo nozzájárult ahhoz, hogy a Németországgal kötendő kereskedelmi szerződés a háború kimenetelére való tekintet nélkül — tárgyalás alá kerüljön. Az indítványt azzal indokolták, hogy a Németországgal való kereskedelmi összeköttetést tartósan sohasem lehet megszakítani. Német- és Oroszország szomszédok és így egymásra vannak utalva.

Amint látjuk — írja az egyik román lap — az oroszok e tekintetben sokkal okosabbak, mint a franciák, angolok és olaszok, akik abban reménykednek, hogy Németországot gazdasági téren ki fogják éneztetni és így legyőzni. Ezt eddig nem tudták, ezután pedig még kevésbé fogják tudni.

A franciák e tekintetben is önmagukat ámtják, de nemsokára tel fognak ébredni. Oly állampak, a mely gazdasági háborút akar folytatni, elsősorban tetterős, józan, erőteljes férfiakra van szüksége, ezekben pedig Franciaország eddig is hiányt szenvedett, ezután pedig még rosszabbul fog állani.

Aki magához akarja ragadni a külfölddel való kereskedelmet, annak ismernie kell a külföldet, ahhoz pedig a franciák sonasem értettek, jö-

vőben sem fognak érteni és jövőben sem fogják tudni, hogy Bukarestet Bulgáriában, Szerbiában, vagy pedig Bukharában kell-e keresni. A németek a bekövetkező gazdasági háborúban is győztesek lesznek.

Bukarest. A „Steagu“ vezető helyén cikket olvasunk „A oroszolli párt“ cím alatt. Ezeket írja: *Ma már nem titok, hogy mit otelekszenek egyes uszagok a nemzeti pontika oegere alatt. Senkinek sincs kitogása az orosz nep ellen; ellenkezőleg, osodátjuk műveszi vivmányaiért. De Take Jonscu es Filipescu politikája érthetetlen, mert a külpolitikában nem ismerhetünk sem simpatiat, sem antipatiát, hanem osakis a „szent önzés“ létezik. Ezért meg kell ijedni egy oroszolli párt szervezésének híre, mely a háboru után az erdelyi kérdést es Franciaország iránti rokonszenvet kihasználva, az orosz diplomáciainak a Balkánon tampontot nyujtana es neki az előiralomhoz vezető utat egyengetné. Oroszország ma is Romania ellensége es az is marad. Mindket állam ugyanazon termeket termel es egy es ugyanazon piacai is vannak. Az egyik állam tulnagy, a másik tulkecsiny. Az orosz baratsag ezért veszedelmes. Egy oroszolli párt Romániában sohase számíthat jövőre, mert ez természetellenes volna.*

Anglia békére vágyik.

(Nem harcolnak a szabad brittek. — Várják az utolsó francia esetet.)

Távirati tudósítás.

Frankfurt, május 8.

Egy német kereskedő, aki sokáig élt Angliában és most tért vissza Londonból, érdekes dolgokat mondott el Anglia békevágáról.

Az erősen cenzurázott sajtó és a nagyjangu angol politikusok kijelentései nyomán nem lehet világos képet teremteni az angliai béketörekvésekről. Az ugynevezett békepárt, amely elsősorban Németországot szeretné Belgiumból kitessekelni, sokkal erősebb, mint általában hiszik. Az Union of Democratic Control a quakerek képviselik, ezenkívül az Union of Reconciliation is működik, még pedig — Utrechtből, mert az Angliából kiinduló propagandát a cenzura lehetetlenné teszi. Azt a tényt, hogy a háború mannyire népszerűtlen, legjobban az utonozás nehézségei bizonyítják. Akik ismerik Angliát és népét, azok tisztában vannak azzal, hogy az általános védkötelezettség nem annyira a külső, mint inkább a belső ellenségnek szól. A szabad brittek még mindig meg vannak arról győződve, hogy helyettük másoknak kell verkedniük: Anglia addig harcol, amíg az utolsó francia, vagy orosz el nem pusztul.

A háború eleinte rokonszenves vállalkozás volt, de most már az angol nép nem bizik a maga vezéréiben, elveszett a flotta legyőzhetet-

lenségébe vetett hit és Asquith kijelentését a pártérek szempontjából itélik meg. Az angolok kezdik már beátni, hogy a németeket nem tudják megverni és nem reménykednek másban, mint a kiéneztetési pontika sikerében. Nem szabad tulbecsülnünk a munkásvezérek szerepét sem: a sztrájk tegyverés mindig becsümelik a munkaadók arányával. A veszteségek és pártfordulások napirenden vannak.

Nem szabad megtelekednünk a nőmagalomról sem, amely szintén hozzájárul a békehangulat terjesztéséhez, épp úgy, mint a cambridgei egyetem tanárai és tanítványai. Meg kell azonban állapítanunk, hogy mindezek az erőfeszítések meghiusulnak a kormány szigorú rendszabályain: aki a legkisebb gyanút kelti a pártól, hogy valamely békeigához tartozik, annak levelezését rögtön cenzura alá veszik és ha tovább működik, egyszerűen letartóztatják. A helyzet ma ugy alakul, hogy még a kabinet bukása sem hozná meg a békét, sőt még jobban kitolná. Az összes vezető politikusok bent ülnek a kabinetben és új emberekhez nem volna elegendő bizalom. A végeredményben tehát meg kell állapítanunk, hogy addig, amíg Oroszország, vagy Franciaország nem hajlik a békére, Anglia sem fog ezzel a gondolattal foglalkozni, ha csak igen súlyos helyzetbe nem kerül.

A becsület, kötelesség és józan ész parancsolja, hogy jegyezzünk hadikölcsönt.

Fedák Sári aradi szereplése és a rokkant katonák.

(Szendrey Mihály tervai. — A jövő évi színtársulat.)

Az Aradi Hozzájárulás társulatától.

Arad, május 8.

Egy hete, hogy bezárultak a téli színház kapui, anyagi és erkölcsi tekintetben egyformán sikeres szezon után. A közönség az egész szezon alatt meleg érdeklődéssel honorálta a színtársulat munkáját, a színtársulat viszont érdekes vendégszereplésekkel és sok újdonság bemutatásával tette változatosabbá és vonzóvá a műsort. A színház, amely az első háborús évben bizony meglehetősen a háttérbe szorult, ma már ismét az érdeklődés középpontjában áll s így természetes, hogy a publikum melegen érdeklődik a társulatban beálló változások s a nyári szezon programja iránt.

Munkatársunk beszélgetést folytatott Szendrey Mihály színikazgatóval, aki jövő társulatának szervezéséről a következőket mondotta:

— Ez évi szeptember elsejével nyolc tagom válik meg a társulattól. Ezek Borosnyay Kató, Zádor Ilona, Somogyi Nusi, Szász Ilona, Ligeti Mariska és Fülöp Irma a nők, továbbá Hidvégi Ernő és Kovács Mihály karmester a férfiak közül. Új tagokul szerződtek Harsányi Margitot, a temesvári színház kiváló drámai színésznőjét, Lenczy Heddy társalgási színésznőt, aki most végezte kiüntetéssel a színészakadémiát s aki a Nemzeti Színház ösztöndíjas tagja, Kiefer Lujza naivat, aki szintén kiüntetéssel végezte el a színikadémiát, Bánházi Teréz társalgási színésznőt Nagyváradról, Blidár Valakj énekes színésznőt, a pécsi színtársulat tüneményes szépségű tagját, Ardó Mariska énekesnőt, aki most végezte az Operaház iskoláját, végül Gellért Pál karmestert a miskolci színtársulattól.

— Régi óhajnak kívánok eleget tenni akkor is, amikor a színház részére általános rendezőt keresek. Eddig ugyan megfelelő ajánlatot nem kaptam, de hihetőleg sikerül ezt a kérdést is közmegelegedésre megoldani.

— Ami a nyári színház programját illeti, az idén is ép oly változatos és gazdag lesz, mint máskor s ép ugy bővelkedni fog elsőrendű fővárosi színészek vendégszerepléseiben, mint az ezelőtti években. Rendkívül nagy súlyt fektettem arra, hogy Fedák Sárít, aki már három év óta nem volt Aradon, az idén három-négy vendégszereplésre megnyerjem. Felkerestem az elmúlt héten budai lakásában s hosszas kérésemet még azzal is megtoldottam, hogy hajlandó vagyok a szokásos tisztelteljen felül még ezer koronát adományozni a rokkant katonák alapjának, ha lejön Aradra. A művész nő megígérte, hogy — tekintettel a jótékony célra — ha sehová sem, de Aradra lejön vendégszerepleni. Vendégszereplési szerződésüket már aláírták Király Ernő, K. Solti Hermin, Lábass Juoi, Rátkay Márton, Gombaszögi Frida, Rajnai Gábor, Gál Gyula, Góth Sándor, és Góthné Kertész Ella. Kivülük még valószínűleg Sz. Varsányi Irént is szerződtetni fogom néhány esti vendégszereplésre.

A nyári szezon alatt természetesen bemutatásra kerülnek mindazok a darabok, amelyeket a fővárosi színházak szenzáció slágereknek tartogattak. Így elsősorban a „Három a kisleány“ című operett, amelynek zenéjét Schubert dalaiból állították össze, aztán a berlini színházak idei legnépszerűbb darabját, Walter

már abból is kitűnik, hogy a kölcsöntárgyalásokat Aughelescu miniszter vezeti. Az oroszbarát Costinescu visszalépése nagyon figyelemre méltó körülmények között történik.

Német katonai attasék a román királynál.

Bukarest. Schellendorff Br onsart ezredes a bukaresti német követség katonai attaséját rövid időre a verdui frontra rëndelték. Időleges helyettese, Hammerstein ezredes lett aki már teljesített szolgálatot a bukaresti német követségen és Bukarestben közszereplésnek örvendett. Ferdinánd király tegnap fogadta kihallgatáson a két német tisztet. Schellendorff Bronsart Németországba utazott.

A román-bolgár egyezkedés.

Bukarest. A „Steagul” egyik cikke a román-bolgár összeköttetéseket tárgyalja. Szakszerűen kiemeli a közös érdekeket, melyek a két országot összekötik. Mindaz, amit itt és Bulgáriában a két ország kölcsönös érintkezési helyzetének megrosszabbítására cselekszenek, megbocsáthatatlan politikai hiba. Közös eljárásra van szükség. A román és bolgár telerős politikusok el is ismerik ezt. Tehát legfőbb ideje, hogy úgy egyik, mint másik részről az agitációknak véget vessenek és e helyett a kölcsönös bizalomnak tért nyissanak.

Ninos gyógyszer Romániának.

Bukarest. A román egészségügyi főigazgatóság a gyógyszerészek tudomására hozta, hogy a napokban Németországból érkezett 20

vaggon gyógyszer kizárólag a hadsereg egészségügyi szolgálatának van szánva. A gyógyszerészeknek szánt gyógyszereket csak ezután szállítja Romániába a központi behozatali bizottság.

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Endre.

NYILTÉR.

(Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget.)

Rézgálicot

ajánlunk júniusi szállításra, amelyre előjegyzéseket már most elfogadunk.

2372

Aradi Termény- és
Áruraktár R.-T.
Telefon 807. sz.

APOLLO SZINHÁZ.

1916. május 9-én, kedden:

Közkívánatra
Lehár Ferenc zeneműve

A rezervista kadet.

(Életünket és vérünket.)

Filmszenzáció a jelen nagy napjainkból.
Írták és rendezték:

Kolm Lujza és Fleck J.
Zenéjét szerzette: Lehár Ferenc.
Főszerepben: Marischka Hubert.

31

Biharvármegye törz. biz. gazd. albizottságától.

Ad- 574—1916. kb. sz.

Árverési hirdetés.

Biharvármegye béli járásában fekvő Tagadóme gy es község volt urbéresei Tagadóme gy es község határában lévő erdejéből az ad. 2831—1915. sz. K. G. B. határozattal és a 47907—1912. F. M. rendelettel kihasználásra engedélyezett 384 kath. hold területen tővön álló mintegy 174 m²-re becsült tölgy műfa és 6006 ürm²-re becsült vegyes tűzifa.

1916. május hó 29 én d. e. fél 10 órakor Tagadóme gy es község házában írásbeli és zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen tővön becsáron felül el fog adatni. A hivatalosan megállapított becsérték, mint kikiáltási ár 40121 kor. azaz Negyvenezeregyszázhuszonegy korona. Bánatpénz 4020 korona.

Szabályszerűen kiállított és 10% bánatpénzzel felszerelt zárt írásbeli ajánlatok a szóbeli árverés előtt az árverelő bizottsághoz nyújtandók be, ellenben szabálytalanul és hiányosan felszerelt utó és távirati, nemkülönböztetve becsáron alóli ajánlatok visszautasítatnak.

A részletes árverési feltételek és becslési adatok a taga-

dóme gy es i volt urbéresek elnökénél, valamint Varga Ákos várm. aljegyzőnél (vármegye háza) a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Nagyvárad, 1916. május hó 5-én.

Varga Ákos,
várm. aljegyző.

2362

Egy fiatal hadmentes

kereskedő segéd,

ki a fűszer-, vas- és rövidáru szakmában jártas és románul is beszél,

2333

azonnal felvétetik

Bienenstock Sándor, Zám.

Szőlőgazdák figyelmébe!

Egyedül a „PERONOSZPOR”
helyettesíti a rézgálicot. ≡

A „Peronoszpor” évek óta használják a szőlőgazdák. A „Peronoszpor” összetétele kitűnő eredményt mutatott föl. A legelőkelőbb szőlőbirtokosok ajánlják. Rengeteg elismerő levél és sürgöny bárki nek rendelkezésére állanak. Egy kiló „Peronoszpor” kell 100 liter vízhez. Egy kiló „Peronoszpor” ab Budapest 2 korona. Használati utasítással, 10 kilós próbaesomagot utánvét mellett szállít: 3022

a „PERONOSZPOR” Vezérképviselő Budapest, VII., Gamjanics-u ca 30. sz. Viszonteladónak engedmény!

602—II—1916.

Pályázati hirdetmény.

Az aradi m. kir. államépítészeti hivatalnál egy műszaki napidíjas állásra, pályázatot hirdettek.

Feltételek:

Szerkesztésben, rajzolásban, felírások csinos készítésében, költségelírások számításában és vezetés mellett történő külső felvételekben való jártasság.

Díjazás: 6 (Hat) korona napidíj, külfoglalkozás esetén 4 (Négy) korona napidíjpótlék és a kész kiadásoknak az államépítészeti hivatalokra érvényes illetmény szabályzatban a X. fizetési fokozatra megszabott módon való megterítése.

Felmondási idő egy hónap.

A pályázati kérvény folyó évi május hó 20-ig aláírott hivatali fonókéhez címezve beküldendő, sajátkezűleg irandó s ahhoz a rajzbeli ügyességet tanúsító kisebb rajzok csatolandók. Okleveles mérnökök előnyben részesülnek.

M. kir. államépítészeti hivatal.
Arad, 1916. évi május hó 1.

A hivatal főnöke:

2361

Kemény Bertalan,
kir. műszaki tanácsos.**DEAFF
varrógépek**

műhímszere és ipari célokra, utólérhetetlen tartósságuk, könnyű, zajtalan járás.

Waffenrad kerékpárok, Iróangyal védjegyes és Columbia gramophonok, legújabb felvételű Király Ernő lemezek kizárólag

Hammer Vilmos

műszerésznél kaphatók

Arad, Szabadság-tér 5—6.

Telefon szám 96.

1881

56/1916. végreh. szám.

Arverési hirdetmény.

Aláírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbíróságnak 12388—1915. számú végzése következtében dr. Tamásdán Livius ügyvéd által képviselt Transilvânia ált. köles. bizt. bank javára, 200 kor. 40 fill. utám kamat s jár. erejéig 1915. évi december hó 8-ikán foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1900 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: egy pej kanca, calkóval, egy fekete kanca stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a klsjenői kir. járásbíróság V. Pk. 4606/2. számú végzése folytán 200 kor. 40 fill. töké követelés, ennek 1915. évi augusztus 1. napjától járó 6% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 87 kor. 80 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Székudvaron leendő megtartására, 1916. évi május

hó 13-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kiűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107 és 108 §-ai értelmében késspénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120 §-a értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt Kistenyén, 1916. évi április hó 24. napján.

Balassa,

2364

kir. bírósági végrehajtó.

Rum—likőr

essentiák és compositiókban állandó nagy raktár.

Saját védjegyzett „Rumarom” 50 filléres üvegekben, mely 2 liter finom tearum készítéséhez elegendő, mindenütt kapható. 502

Nagyban kapható:

Szemző Armin

áruügynökségénél, Arad.

Telefon 592. szám.

Málna-éter, valamint I. Málna-eszenc kapható.

Málna-éter, valamint I. Málna-eszenc kapható.

Uj tanfolyam nyílik f. hó 10-én és 15-én a Gabelsberger-Markovits-féle

**gyors- és gépiró
szakiskolába.**

Hat elemít végzetek is felvétetnek, saját érdekükben igyekezzenek beiratkozni, hogy az első órák résztvevessenek, szakiskolánk növendékei vizsgát tesznek és érvényes végvizonyítványt nyernek.

Tanfolyamok: Magyar-német gyors-gépirás, könyvvitel, magyar-német levelezés, helyes- és szépírás és az összes irodalmi munkák. Előkészítés felelősség mellett 3 és 4 havi tanidő. Tandíj havi 20 korona. Beiratkozások megkezdődtek.

Goldberger gyorsírás-tanár-nál, Bercsenyi-u. 1. sz. alatt.

A címre kérem ügyelni és hasonlóan hirdetett szaktanfolyamokkal nem összetévesztetni. 2308

Uraságok,
gazdászok és kereskedők
figyelmébe!

Hadi foglyok és munkások részére:
férfi ruha, bakancs és
komisz-ingek, lábravaióval
bármely nagy mennyiségben olcsó
árban kapható.

Herzfeld Gyula

Asztalos Sándor-utca. 2155

Eladó8 darab kitűnő karban levő
CORMIK**kéveköti aratógép.**

Ugyanitt egy

béresgazda

azonnali belépésre kerestetik.

2371

Klecker Mátyás,
Vejte (Temesmegye.)

Ablakredők

Valódi amerikai önműködő
ablakredőnyök gyári rak-
tára, valamint valódi

lignum sanktum-
tekegolyók és bábuk

legjutányosabb árakban
kaphatók:

Zimmermann Ignác

norinbergi diszmu- és játék-
ára üzletében. 2181

Arad, Szabadság-tér 21.

ELADÓ

4 darab 3 és 4 év közötti korban levő

PARIPA LÓ,

mind a négy behajtva, kettő könnyű kocsiló, kettő nehezebb igásló. Előbbi kettő ára uri szerszámmal együtt 6000 korona, két utóbbi ára 5000 korona. Megtekinthető hétköznapokon. Cím a kiadóhivatalban. 2366

URÁNIA SZINHÁZ.

Kedden, szerdán és csütörtökön

Franzeska Bertini film:**Odette.**

Irta:

Viktorien Sardou.

